

25d. Památky koněspřežní železnice v bývalém hraničním pásmu – náspy, zářezy, mosty a pozůstatky strážního domku

Okres:	Český Krumlov
Obec:	Dolní Dvořiště
Katastrální území:	Jenín
Rejstříkové číslo památky:	49602/3-6133
Číslo parcelní:	2584 (část) – původně 2658, 2662 (část) 2738/1 (část)
GPS: (začátek úseku)	48°37'41.01" S 14°26'34.95" V
(konec úseku)	48°37'27.42" S 14°26'48.11" V
(domek)	48°37'30.40" S 14°26'45.40" V

Popis objektu:

Tento úsek probíhá zhruba jihovýchodním směrem. Začíná zvyšujícím se náspem, který je po 54 m přerušen pilíři bývalého dřevěného mostu přes lesní cestu a vodoteč.

Most šířky 3,80 m, výšky cca 4,7 m a kolmého rozpětí 8,40 m byl konstruován jako šikmý, s pilíři z lomového kamene na maltu vápennou, lícové plochy mírně šikmé. Křídla jsou šikmá, na ně se napojuje částečné kamenné obložení dolní části navazujících náspů. U severního nároží západního pilíře je u paty ze zdiva vysazen kámen tvořící jakýsi patník.

Úsek pokračuje postupně se snižujícím náspem se zasypaným propustkem v délce 56 m, pak přechází v zářez ve svahu délky 199,5 m, který ke konci dostává profil náspu, potom se opět mění v zářez délky 97,5 m, který byl na svém konci vyláman ve skále. Navazuje 17 m dlouhý násep ve svahu měnící se v zářez, pak následuje 19 m dlouhá rovina, kde stával strážní domek.

Objekt strážního domku má půdorys o rozměrech 7,70 x 5,25 m (40,425 m²), síla zdiva se pohybuje v rozmezí mezi 55 a 60 cm. Dochované zdi domku dosahují maximální výšky 2,1 m. O jedenáct metrů jižněji se nalézají pozůstatky další stavby. Rozměry menšího rovněž původně zděného objektu, který měl své vlastní popisné číslo, jsou 4,60 x 3,30 m (14,52 m²).

Dále úsek pokračuje stále se zvyšujícím náspem, který po 83 m končí 9,3 m vysokým pilířem bývalého vysokého dřevěného mostu přes cestu Rybník – Český Heršlák. Most o typizované šířce 3,80 m má až 18 m dlouhá křídla kvůli velké výšce náspu, jejichž plocha je stejně jako u pilíře silně nakloněná a natřikrát odskočená. Konec severovýchodního křídla je silně destruován. Protilehlý pilíř byl rozebrán při stavbě cesty. Jeho zbytky byly nalezeny při opravě mostu. Dochované zdivo dosahuje výšky až 2 m nad současný terén.

Historie objektu:

Tento úsek železnice byl vystavěn v letech 1827–1828. Svému účelu sloužil až do roku 1870. Strážní domek byl vystavěn někdy kolem roku 1832 a sloužil jako obydlí pro drážního strážníka. Na indikační skice stabilního katastru je strážní domek dodatečně zanesen pod číslem popisným 95. Vedlejší menší objekt nese popisné číslo 96. V roce 1843 zde žil drážní strážník jménem Mathias

Lakinger. Za vstupem do objektu, orientovaným směrem k bývalé železnici, se nalézala předsíň, jejíž součástí byla i černá kuchyně. Mohly se zde nalézat i schody vedoucí do půdního prostoru. Z předsíně byl vstup do obytné místnosti, která měla přibližně čtvercový půdorys, tedy 4,2 x 4,2 m. V severozápadním rohu místnosti mohlo být otopné těleso. Zřejmě se jednalo o jednoduchou pec s odtahem zplodin skrz zeď do sousední černé kuchyně. Později, po roce 1860, mohl být do černé kuchyně vestavěn sporák. Tomu by nasvědčoval i nález plechových dvířek v objektu. Průzkum objektu také mimo jiné prokázal, že podlaha v obytné místnosti byla původně tvořena nevelkými plochými kameny, položenými do vápenné malty.

Současný stav:

Násep je většinou porostlý stromy a na několika místech je porušen. Severní pilíř mostu je v dobrém stavu. Opraven byl i relikt jižního pilíře. Relikt strážního domku byl zakonzervován. Opravy pilířů a zakonzervování reliktu strážního domku proběhlo v letech 2011–2012. V roce 2012 byla vybudována naučná stezka.

Využití:

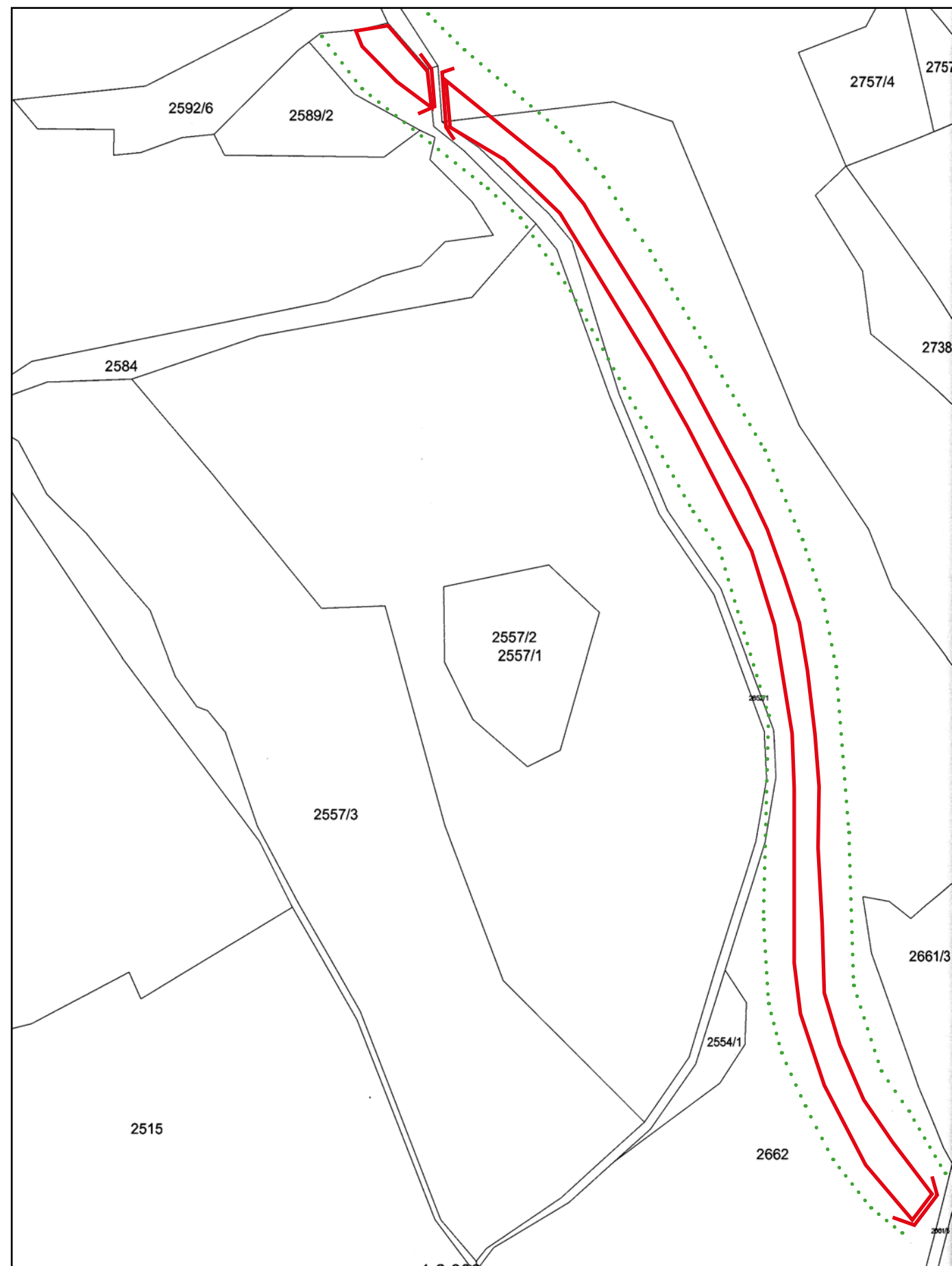
Úsek je součástí naučné stezky.

Vlastník:

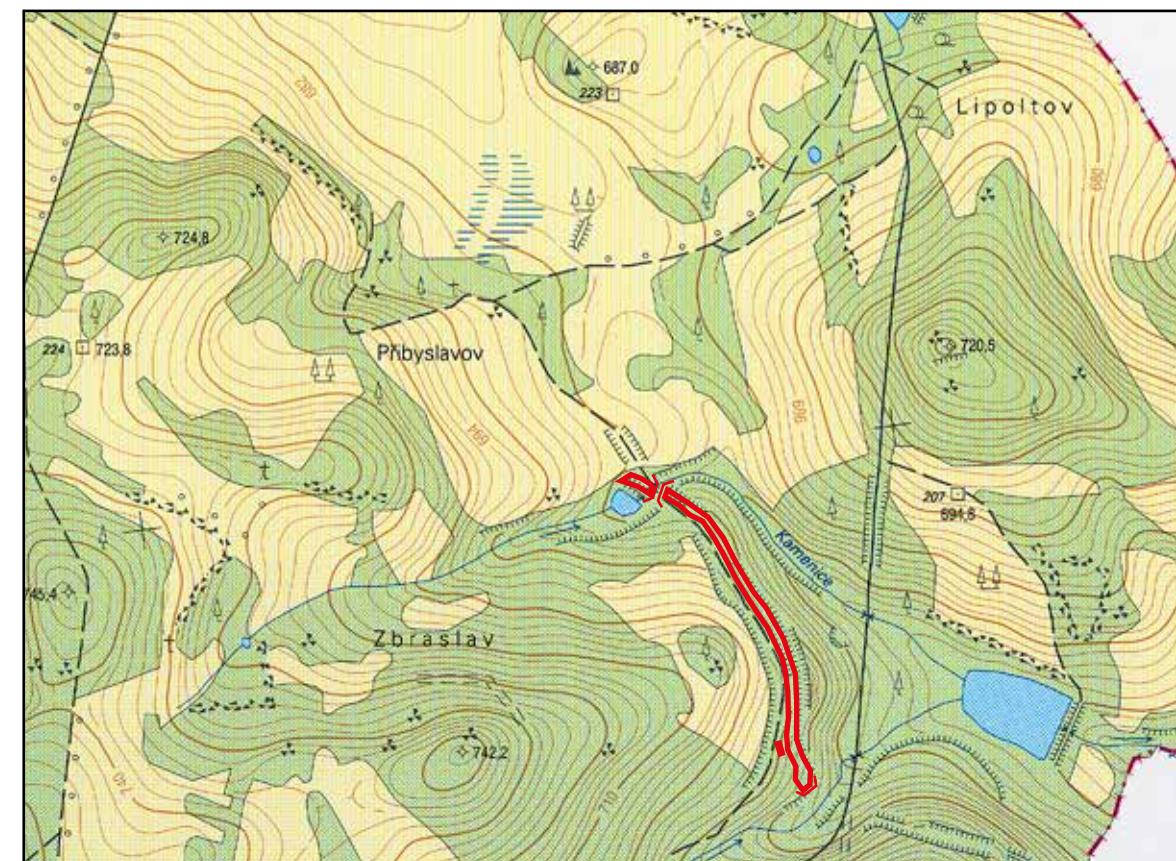
parc.č. 2584 –	ČR, Příslušnost hospodařit s majetkem státu Státní pozemkový úřad, Husinecká 1024/11a, Žižkov, 13000 Praha 3
parc.č. 2662 –	ČR, Právo hospodařit s majetkem státu Lesy České republiky, s.p., Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 50008 Hradec Králové 501 68 Hradec Králové
parc.č. 2738/1 –	Ing. Pavel Svoboda, Březová 800, 382 41, Kaplice

Ochranné pásmo:

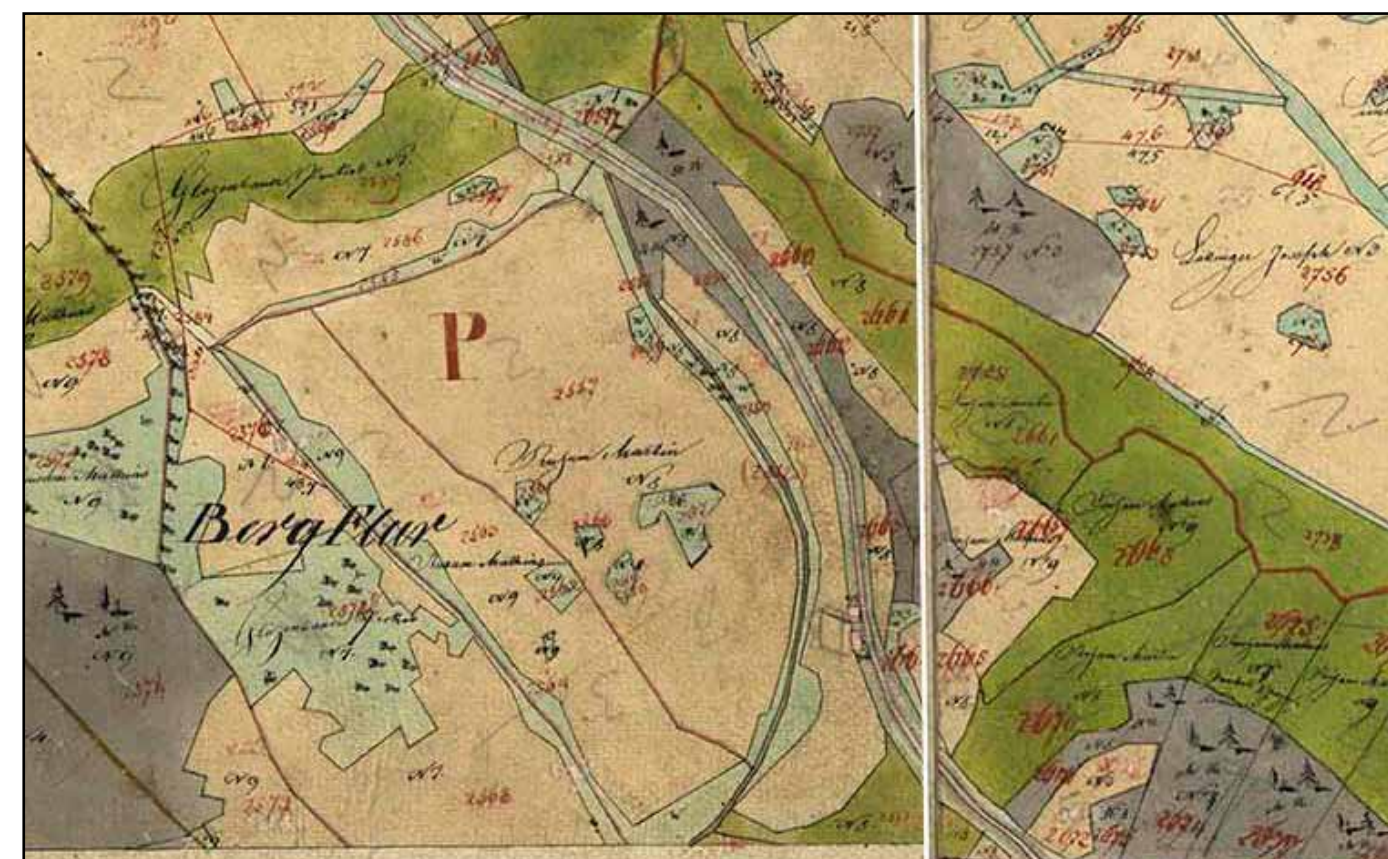
Nevyhlašeno.

Katastrální mapa, 2007, M 1 : 2 000.

Základní mapa ČR, 2006, M 1 : 10 000.

Lokalizace úseku železnice na indikační skice stabilního katastru, 1827–1868.

Severní, silně poškozený začátek náspu, 2022.

Týž násep, pohled po koruně náspu, 2022.

Pilíře dřevěného mostu, pohled od severu, 2022.

Pilíře dřevěného mostu, pohled od jihozápadu, 2022.

Západní pilíř dřevěného mostu, pohled od severu, 2022.

Východní pilíř dřevěného mostu, pohled od severovýchodu, 2022.

Relikt náspu před dřevěným mostem, pohled od severu, 2007.

Týž násep, pohled po koruně náspu, 2007.

Pilíře dřevěného mostu, pohled od severu, 2007.

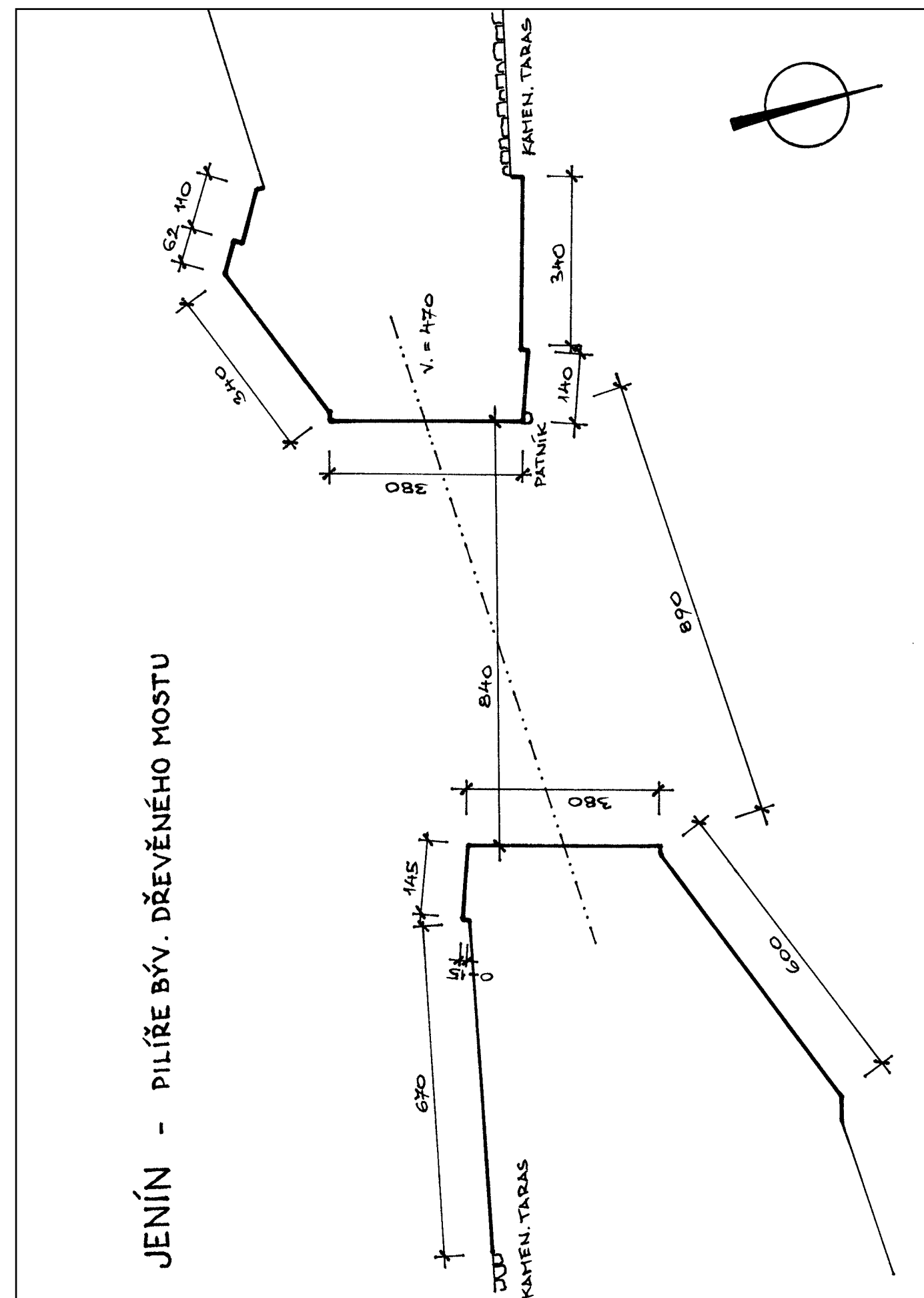
Pilíře dřevěného mostu, pohled od jihovýchodu, 2007.

Západní pilíř dřevěného mostu, pohled od severu, 2007.

Východní pilíř dřevěného mostu, pohled od severovýchodu, 2007.

Násep v lese, 2022.

Téměř zasypaný propustek v náspu, 2022.

Severní kraj zářezu, 2022.

Pohled zářezem od jihu, 2022.

Jižní kraj zářezu, vpravo relikv strážního domku, 2022.

Severní průčelí strážního domku, 2022.

Pohled na severovýchodní nároží domku, 2022.

Pohled na jihovýchodní nároží domku, 2022.

Relikt menšího zděného objektu, 2022.

Pohled na pilíře dřevěného mostu od severovýchodu, 2022.

Pohled na pilíře dřevěného mostu od jihozápadu, 2022.

Pohled na opravený severní pilíř, 2022.

Násep v lese, pohled od severozápadu, 2007.

Pohled do severního ústí zřezu, 2007.

Relikt bývalého strážního domku, pohled na severovýchodní nároží, 2007.

Relikt bývalého strážního domku, pohled od jihu, 2007.

Bývalý strážní domek, vstupní otvor, 2007.

Pilíře šikmého mostu, 1925.

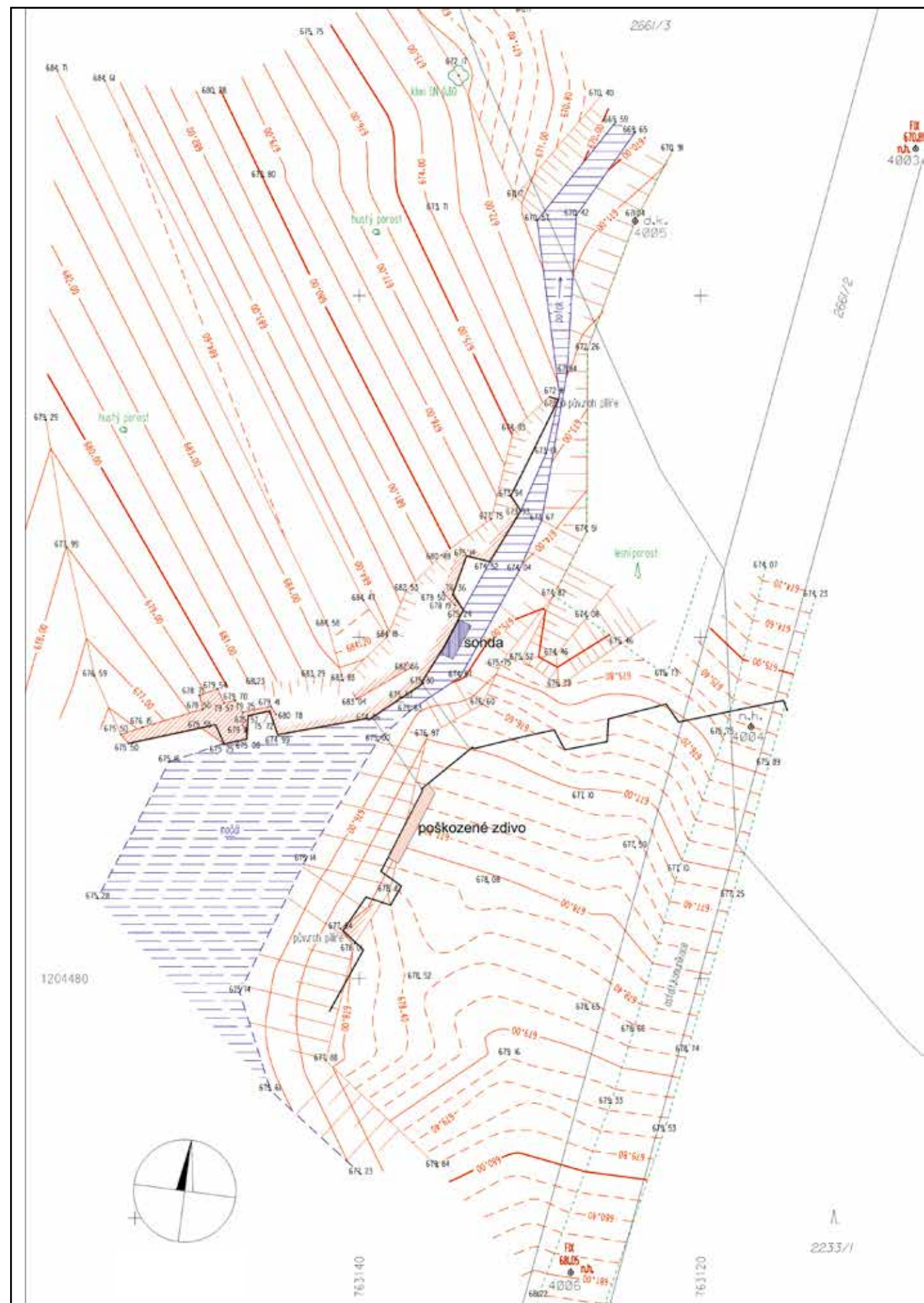
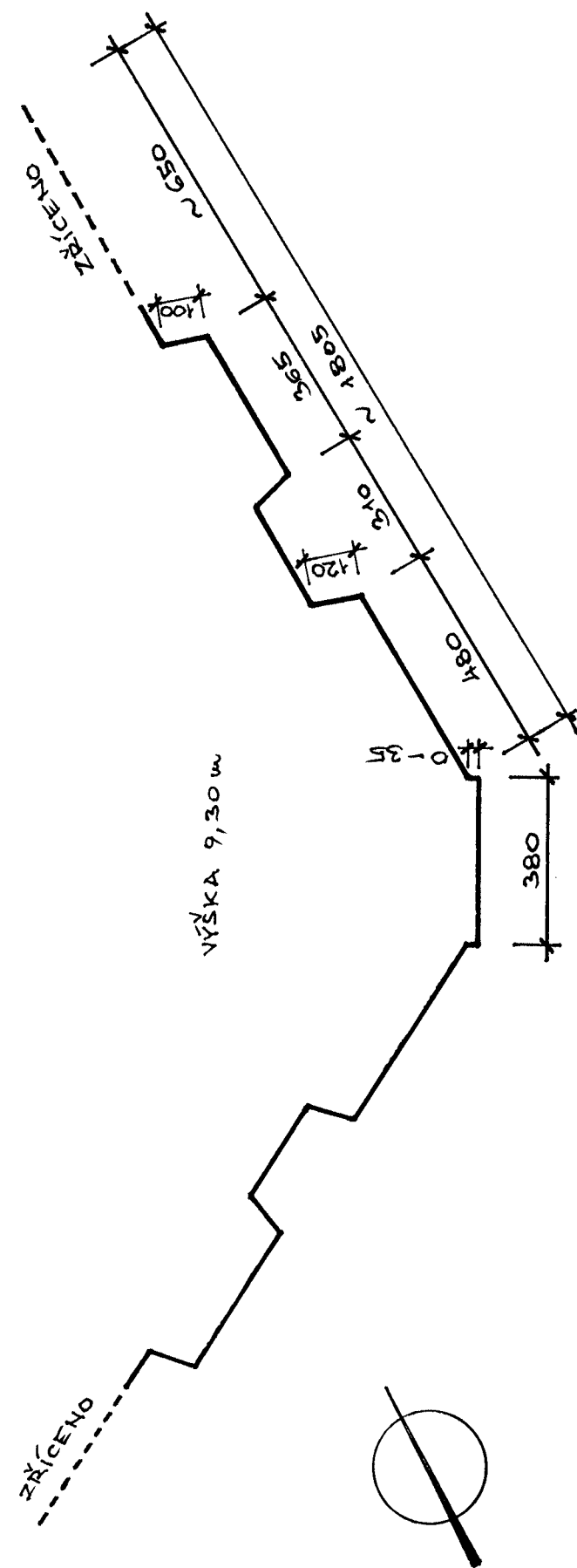

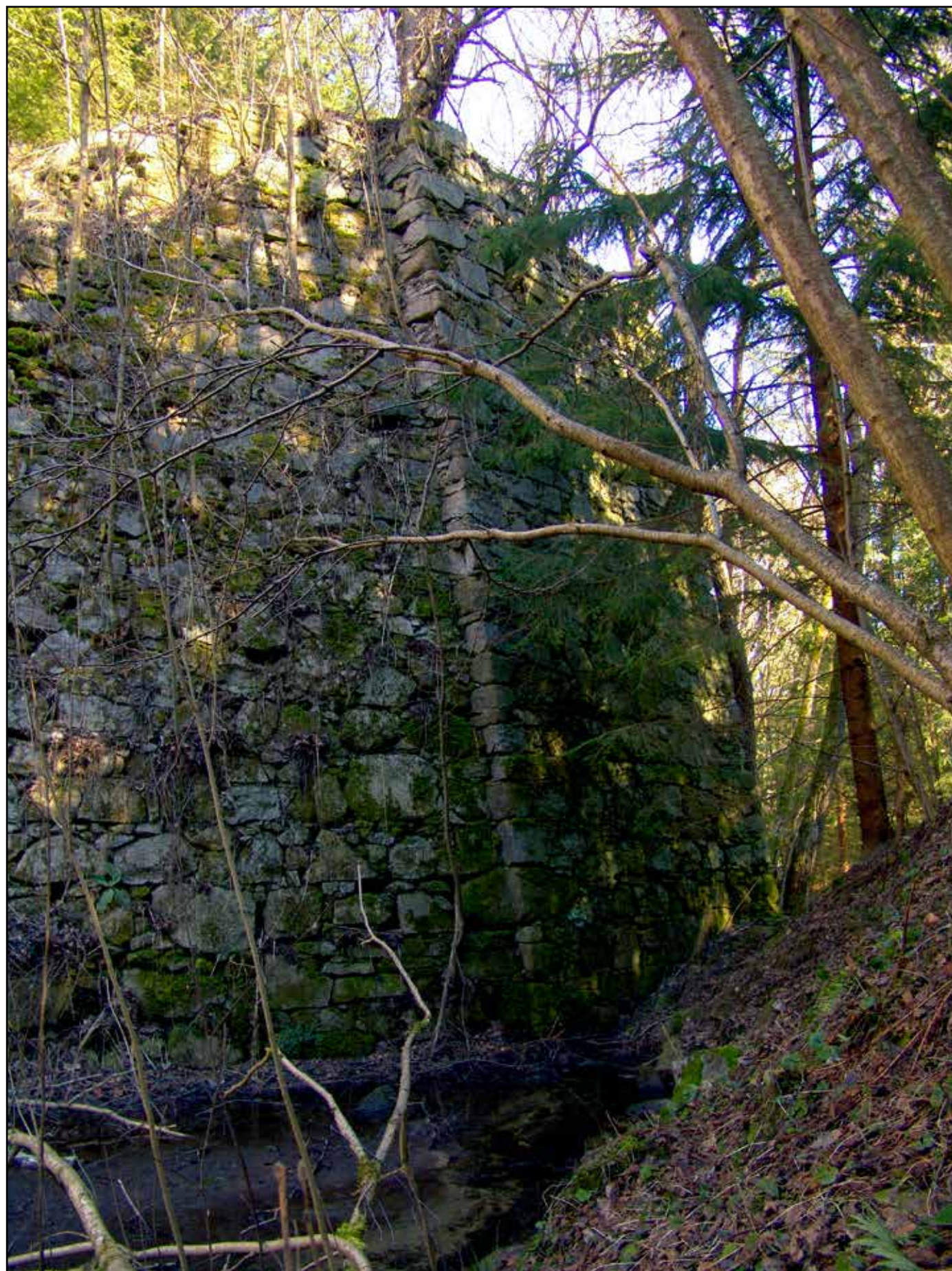
Pohled přes blíže neurčenou stavbu na jižní průčelí SD, 2007.

Pohled od jihu po náspu na strážní domek, 1925.

JENÍN - SZ. PILÍŘ BÝV. DŘEVĚNÉHO MOSTU

Dochovaný západní pilíř vysokého dřevěného mostu, 2007..

Pohled na poškozené východní křídlo pilíře, 2007.

Protilehlý svah, ve kterém skrývaly zbytky druhého pilíře, 2007.